

Länsstyrelsen
Örebro län

Ann-Sofie Hedberg
Direkt: 010-224 84 26
ann-sofie.hedberg@lansstyrelsen.se

YTTRANDE
2015-06-16

Dnr: 604-2267-2015

Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Betänkandet SOU 2015:15 Attraktiv, innovativ och hållbar – strategi för en konkurrenskraftig jordbruks- och trädgårdsnäring (Dnr N2015/2191/J)

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Örebro län är positiva till att utredningen om en livskraftig jordbruks- och trädgårdsproduktion har genomförts. Det är positivt att näringen lyfts då den har en stor betydelse för sysselsättning och tillväxt i Sverige.

Då utredningen av jordförvärvslagen endast omfattar jordbruksmarken är det svårt att dra generella slutsatser om regleringen av juridiska personers förvärv. Det är viktigt att frågan om ändring i jordförvärvslagen utreds vidare och att hänsyn tas till även skogsmarken. Länsstyrelsen ser en risk för avfolkning på landsbygden om juridiska personer tillåts att fritt köpa mark. Det finns idag vissa undantag för bolag i jordförvärvslagen. Vi anser att det behövs en översyn av undantagen.

Vi står bakom förslaget att regeringen driver på för skärpt EU-lagstiftning på djurskyddsområdet. Vi vill betona att först bör Sverige arbeta för att samtliga EU-länder tillämpar gällande EU-direktiv och därefter arbeta mot den svenska standarden. Utifrån ett folkhälsoperspektiv är det nödvändigt att fortsätta det arbete som pågår mot en minskad antibiotikaanvändning och hålla fast vid och ytterligare förbättra kraven på gott djurskydd och djurhälsa inom EU.

Länsstyrelsen är positiva till en målinriktad bedömning av djurmiljön. Det är dock mycket viktigt att målen är uppföljningsbara och begripliga för att de ska upplevas som en förenkling och lättnad för djurhållaren.

Vi anser att förprovningen är ett bra redskap för att stärka djurskyddet, och är positiva till en utredning utförd av en oberoende instans. Utredningen kan exempelvis utföras av SLU/SCAW eller JTI som kan stå för en objektiv bedömning i det att man vare sig har ett vägledande eller utförande uppdrag kopplat till förprovningen.

Länsstyrelsen
Örebro län

Vi tycker inte att medlen till kompetensutveckling inom Landsbygdsprogrammet i högre grad ska administreras av Jordbruksverket. Det finns stora fördelar med att kompetensutvecklingen administreras regionalt. Målgruppen kan erbjudas bra kompetensutveckling där de nationella målen är anpassade till de lokala förutsättningarna.

Länsstyrelsens synpunkter

2. Strategi för tillväxt och värdeskapande

2.2 Vision 2030

Länsstyrelsen står bakom förslaget om en vision för 2030 om en hållbar attraktiv och innovativ jordbruks- och trädgårdsnäring – som en del av en nationell livsmedelsstrategi. Det är viktigt i arbetet för att ändra attityderna inom jordbruks- och trädgårdsnäringen samt det omgivande samhället.

3. Företagande

3.2 Företagande och inre effektivitet

Vi delar utredningens förslag om att en väsentlig del i konkurrenskraftsstrategin bör vara att öka fokus på produktionsprocesser, marknad, företagsledning och entreprenörskap. Kompetensen inom dessa områden behöver öka.

3.6 Jordförvärvslagstiftningen

I utredningen har frågan om jordförvärvslagstiftningen isolerats till att endast omfatta jordbruksmark, men de flesta fastigheter med jordbruksmark omfattar även skogsmark, vilket gör att utredningens slutsatser blir ofullständiga. Då utredningen endast omfattar en mindre del av marken är det även svårt att dra generella slutsatser om förvärvslagstiftningens reglering av juridiska personers förvärv. Det är därför viktigt att frågan utreds vidare och att hänsyn tas även till skogsmarken.

Jordförvärvslagstiftningens syfte att upprätthålla en balans mellan ägandekategorier är en viktig faktor för att bevara en levande landsbygd. I områden där juridiska personers skogsinnehav utgör en stor andel är ofta avfolkningsproblematiken stor. Vid en ändring i jordförvärvslagen är det troligt att juridiska personer som redan idag äger skogsmark kommer utöka sitt innehav främst för att åstadkomma arronderingsförbättringar. Vidare har juridiska personer ingen naturlig livslängd på sitt ägande som en fysisk person har och därmed kan

dynamiken på fastighetsmarknaden minska. Ett befintligt dåligt företagsklimat kan förstärkas när möjligheterna för lokalt boende att förvärva mark och därmed driva verksamhet med marken som bas begränsas.

Företag som för sin verksamhet behöver både mark och en kapitalkrävande produktionsanläggning, har en fördel av att kunna bedriva verksamheten i bolagsform. Detta för att åstadkomma en effektiv produktion. Det är redan idag till viss del beaktat i jordförvärvslagen genom vissa undantag. Vi anser att en översyn av undantagen är det som behövs. Vid översynen bör hänsyn tas till både jord- och skogbruk.

4. Regler och villkor

4.3 Djurskydd

Utredningens förslag 1

Att regeringen driver på för skärpt EU-lagstiftning på djurskyddsområdet. Vidare ska regeringen verka för en likvärdig tillämpning av lagstiftningen på EU-nivå.

Länsstyrelsen i Örebro står bakom förslaget. Vi vill betona att först bör Sverige arbeta för att samtliga EU-länder tillämpar gällande EU-direktiv och därefter arbeta mot den svenska standarden. De högre svenska kraven på djurskydd och djurhälsa har lett till att vi har en låg antibiotikaanvändning i ett internationellt perspektiv. Vi anser dock att det utifrån ett folkhälsoperspektiv är nödvändigt att fortsätta arbetet mot en minskad antibiotikaanvändning och hålla fast vid och ytterligare höja kraven på gott djurskydd och djurhälsa inom EU. Förbrukningen av antibiotika måste minska både inom EU och internationellt.

Utredningens förslag 2

Att ökad målstyrning, minskad detaljeringsgrad och ökad flexibilitet bör prägla djurskyddslagstiftningen. Med lagstiftning avses både lag, förordning och föreskrifter. Utredningen föreslår en översyn av den svenska djurskyddslagstiftningen med utgångspunkt i en balans mellan ett gott djurskydd och stärkt konkurrenskraft. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt regler kring byggnationer och beteskrav som kan öka kostnaderna för djurhållare.

Vi är positiva till en målinriktad bedömning av djurmiljön. En ökad målstyrning i lagstiftningen tolkar vi som att utredningen vill att djurskyddskontroller ska utföras som revisioner (systemkontroller). Det arbetssättet kräver mer av företagen som måste vara strukturerade och organiserade på ett sätt som gör det möjligt att göra en systemkontroll. Vi ställer oss positiva till det då det förutsätter en hög nivå av struktur,

Länsstyrelsen
Örebro län

dokumentation och företagartänk hos lantbruksföretagaren och det ser Länsstyrelsen som en förutsättning för högre konkurrenskraft.

Det är mycket viktigt att målen är uppföljningsbara och begripliga för att de ska upplevas som en förenkling och lättnad för djurhållaren. Vår erfarenhet är att företagare upplever tydliga regler som en förenkling samtidigt som man önskar en flexibilitet i bedömningen.

Det finns en risk att om lagstiftningen blir mer målstyrd ökar utrymmet för tolkningar med en risk för ökade variationer i tillämpning och en minskad rättssäkerhet som följd. Länsstyrelsen är ändå positiva till utredningens förslag om en ökad målstyrning.

Vi anser inte att en ny översyn av djurskyddslagstiftningen måste göras utan vill uppmana regeringen att även i andra områden än det som uppges i förslaget punkt 3 utgå från Djurskyddsutredningen (SOU 2011:75).

Utredningens förslag 3

Att förslaget om vetenskapligt råd som presenterades i Djurskyddslagsutredningen (SOU 2011:75) ska genomföras. Först efter en vetenskaplig värdering ska övriga avvägningar göras mellan djurskyddsintresse och ekonomi.

Vi är positiva till utredningens förslag om ett vetenskapligt råd.

Utredningens förslag 4

Att Jordbruksverket och länsstyrelserna fortsätter arbetet med att öka samordningen av djurskyddskontrollerna för att lika fall ska bedömas på samma sätt. Rättssäkerheten i kontrollerna kan därmed öka. En ökad målstyrning kräver att djurskyddskontrollerna fokuserar på helheten i djurmiljön.

Vi ser positivt på att fortsätta arbetet med samordning mellan länsstyrelserna. En ökad samordning kräver dock ökade resurser.

Utredningens förslag 5

Att ett uppdrag ges till Jordbruksverket om att utreda möjligheterna och konsekvenserna av att ta bort det obligatoriska kravet om förprovning.

Länsstyrelsen i Örebro län anser att förprovningen är ett bra redskap för att stärka djurskyddet. Det hjälper djurhållaren att kontrollera att byggnationen kommer att följa djurskyddslagstiftningen och ge förutsättning för en bra djurmiljö. Förprovningen är numera avgiftsfri och ger inga merkostnader i sig för djurhållaren. Då djurhållaren måste

lämna in en blankett samt ritningar för att Länsstyrelsen ska kunna bedöma byggnaden upplevs förprovningen som ett extra arbetsmoment. Syftet är dock till fördel för djurhållaren. Utan förprovning ökar risken för felbyggnation vilket kan ge lidande för djuren samt extra kostnader för eventuella ombyggnationer. Företag inom andra branscher måste få sina byggen godkända i form av bygglov. Det kan då i jämförelse vara rimligt att någon typ av bedömning görs även vid byggnation av djurstallar.

Vi är positiva till att en utredning görs, men anser att utredningen bör göras av en oberoende instans, exempelvis SLU/SCAW eller JTI som kan stå för en objektiv bedömning i det att man vare sig har ett vägledande eller utförande uppdrag kopplat till förprovningen.

4.4 Växtskydd

Vi anser att någon oberoende instans bör granska handläggningen av ärenden om godkännande av växtskyddsmedel. Det är olämpligt att den myndighet som utför handläggningen utreder sig själv. Vi föreslår i stället att SLU gör granskningen.

5. Marknadsförutsättningar

5.3 Export av livsmedel och jordbruksvaror

Vi håller med utredningen om att det är viktigt att jobba med exportfrämjande åtgärder. Kurser och rådgivning behövs för att höja företagets kompetens och kännedom om andra marknader.

6. Kunskap och innovation

6.1.1 Offentligt finansierad behovsdriven forskning

Vi instämmer med utredningen om att behovsdriven forskning som stärker konkurrenskraften inom jordbruks- och trädgårdsnäringen bör ges högre prioritet. Därigenom får man en starkare koppling mellan forskning och praktik.

6.4.4 Kompetensutvecklingsinsatser

Länsstyrelsen tycker inte att medlen till kompetensutveckling i högre grad ska administreras av Jordbruksverket. Det finns stora fördelar med att kompetensutvecklingen administreras regionalt. Länsstyrelsen tillsammans med de andra regionala aktörerna i länet har byggt upp ett förtroende hos målgruppen som är väldigt värdefullt. Målgruppen vet att de erbjuds bra kompetensutveckling där de nationella målen är anpassade till de lokala förutsättningarna. Förutsättningarna för

Länsstyrelsen
Örebro län

företagarna inom jordbruk- och trädgårdsnäringen skiljer sig åt inom landet. Länsstyrelsens lokalkännedom samt närhet till företagare och övriga aktörer gör att det är lätt att bedöma målgruppens behov.

Många av de konsulter och rådgivare som anlitas inom kompetensutvecklingen har spetskompetens inom ett smalare område och jobbar över stora delar av landet. I samarbetet med dem har Länsstyrelsen en viktig roll att fylla med vår kännedom om länet. Till exempel med att planera aktiviteten rätt i tid i förhållande till vad som redan är på gång i länet, boka de bästa lokalerna utifrån målgruppens behov samt i arbetet med att nå ut till målgruppen via våra väl upparbetade kanaler såsom lokala informationsblad och samarbete med länets intresseorganisationer.

En annan aspekt är att det är en stor skillnad över landet hur stor tillgången är på rådgivare och konsulter. Administreras medlen till kompetensutveckling centralt från Jordbruksverket finns det en risk att större delen av medlen går till de områden som har tätt med rådgivare och konsulter. Det skulle starkt missgynna delar av Sverige där det saknas eller är brist på rådgivare, konsulter och annan kompetens inom lantbruk och trädgård.

Inom vissa kompetensområden är målgruppen liten. Då är det bra att samordning sker mellan närliggande län för att få ett effektivt utnyttjande av resurserna. Det finns redan idag ett väl utvecklat samarbete mellan länen för att uppnå detta.

Utredningen föreslår att arbetet inom kompetensutvecklingen ska vara mer långsiktigt. Länsstyrelsen delar utredarens mening i frågan. Med ett mer långsiktigt arbete blir det lättare att uppnå de uppsatta målen.

YTTRANDE
2015-06-16

Dnr: 604-2267-2015

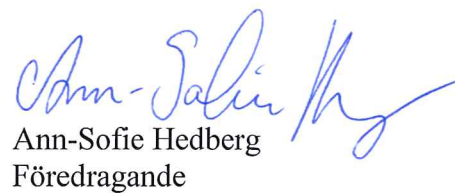

Länsstyrelsen
Örebro län

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Maria Larsson. I den slutliga handläggningen har dessutom deltagit länsråd Kjell Unevik, avdelningschef Anita Norén, enhetschef Thomas Börjesson, enhetschef Pernilla Rydberg, handläggare Ingrid Johnsson, handläggare Fredrik Karlsson samt handläggare Ann-Sofie Hedberg, föredragande.

Maria Larsson
Beslutande

Ann-Sofie Hedberg
Föredragande

